

Suvestinė redakcija nuo 2015-01-01 iki 2017-12-31

Istatymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [75-3472](#), i. k. 1031010ISTA0IX-1691

Nauja įstatymo redakcija nuo 2012-11-24:

Nr. [XI-2410](#), 2012-11-13, Žin., 2012, Nr. 136-6964 (2012-11-24)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PENSIJŲ KAUPIMO
ĮSTATYMAS**

2003 m. liepos 4 d. Nr. IX-1691
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies, papildomos dalyvio lėšomis mokamos pensijų įmokos ir papildomos iš valstybės biudžeto lėšų už dalyvį mokamos įmokos kaupimo (toliau – pensijų kaupimas) ir pensijų išmokų mokėjimo organizavimo sąlygas ir tvarką Lietuvos Respublikoje.

2 straipsnis. Kitų įstatymų taikymas

Šio įstatymo nustatytiems pensijų kaupimo ir pensijų išmokų mokėjimo santykiams Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymas (toliau – Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymas), Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas (toliau – Draudimo įstatymas), Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (toliau – Akcinių bendrovių įstatymas) ir kiti įstatymai taikomi tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Dalyvavimas pensijų kaupime** – valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies, papildomos dalyvio lėšomis mokamos pensijų įmokos ir papildomos iš valstybės biudžeto lėšų už dalyvį mokamos įmokos kaupimas, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos pensijų sistemos reformos įstatyme (toliau – Pensijų sistemos reformos įstatymas), šio įstatymo nustatyta tvarka sudarius ir įregistravus pensijų kaupimo sutartį.

2. **Finansinės priemonės** – Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo (toliau – Finansinių priemonių rinkų įstatymas) 3 straipsnio 4 dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytos finansinės priemonės, taip pat indėliai.

3. **Gyvybės draudimo įmonė** (toliau – **draudimo įmonė**) – įmonė, įsteigta ir veikianti Akcinių bendrovių ir Draudimo įstatymų nustatyta tvarka.

4. **Pensijų fondas** – fiziniam asmeniui, pagal Pensijų sistemos reformos įstatymą dalyvaujantiems pensijų kaupime, bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausantis pensijų turtas, kurio valdymas perduotas pensijų kaupimo bendrovei ir kuris investuojamas pagal to pensijų fondo taisykles.

5. **Pensijų fondo lyginamasis indeksas** – pensijų kaupimo bendrovės pasirinktas rodiklis, su kurio reikšmės kitimu lyginama pensijų fondo investicijų grąža.

6. **Pensijų kaupimo bendrovė** – pensijų fondų valdymo įmonė ar draudimo įmonė, turinti priežiūros institucijos išduotą licenciją Lietuvos Respublikos teritorijoje užsiimti šio įstatymo nustatyta pensijų kaupimo veikla. Pensijų kaupimo bendrovę gali įsteigti valstybė.

7. **Pensijų skaičiuoklė** – kompiuterio programa, skirta suskaičiuoti dalyvio būsimosios valstybinės socialinio draudimo pensijos dalies ir anuiteto, numatyto šio įstatymo 24 straipsnyje, dydžius pagal dalyvio pasirinktus ekonominius rodiklius.

8. **Priežiūros institucija** – Lietuvos bankas, šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka atliekantis valdymo įmonių ir draudimo įmonių veiklos priežiūros funkcijas.

9. **Valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė arba Europos ekonominės erdvės valstybė.

10. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme (toliau – Valstybinio socialinio draudimo įstatymas), Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme, Pensijų sistemos reformos įstatyme, Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme (toliau – Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas).

ANTRASIS SKIRSNIS

DALYVAVIMAS PENSIJŲ KAUPIME

4 straipsnis. Dalyvavimas pensijų kaupime

1. Teisę tapti pensijų kaupimo dalyviu šio įstatymo ir Pensijų sistemos reformos įstatymo numatyta pensijų kaupime turi asmenys, kurie turi draudžiamųjų pajamų, nuo kurių privalomai skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos pagrindinei ir papildomai pensijos daliai gauti, taip pat asmenys, pagal Lietuvos Respublikos Europos Sąjungos institucijų darbuotojų ir Europos Parlamento narių pensinių teisių išsaugojimo ir perkėlimo įstatymą (toliau – Europos Sąjungos institucijų darbuotojų ir Europos Parlamento narių pensinių teisių išsaugojimo ir perkėlimo įstatymas) turintys teisę pervesti lėšas iš Europos Sąjungos institucijų pensijų sistemos, išskyrus asmenis, kurie jau yra sukakę Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą senatvės pensijos amžių (toliau – senatvės pensijos amžius).

2. Dalyvavimas pensijų kaupime prasideda sudarius pensijų kaupimo sutartį ir ją įregistravus Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – VSDF) valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDF valdyba) įsteigtame ir tvarkomame pensijų kaupimo sutarčių registre (toliau – Sutarčių registras). Pensijų kaupimo bendrovė per vieną mėnesį nuo pensijų kaupimo sutarties sudarymo informuoja dalyvį apie pensijų kaupimo sutarties įregistravimą.

3. Pensijų kaupimo bendrovė neturi teisės atsisakyti sudaryti pensijų kaupimo sutarties su asmeniu, kuris pagal šį įstatymą turi teisę dalyvauti pensijų kaupime.

4. Sudarant pensijų kaupimo sutartį, pensijų kaupimo bendrovė privalo pasirašytinai supažindinti pensijų kaupime ketinantį dalyvauti asmenį su visų jos valdomų pensijų fondų investavimo rizikos palyginimu.

5. Sudarant pensijų kaupimo sutartį, pensijų kaupimo bendrovė privalo informuoti asmenį, kuriam iki senatvės pensijos amžiaus yra likę mažiau kaip 7 metai, apie galimybę kaupti pensiją konservatyvaus investavimo pensijų fonde. Tokiu atveju sutartis dėl pensijų kaupimo kitame negu konservatyvaus investavimo pensijų fonde gali būti sudaroma tik tuo atveju, jeigu asmuo raštu patvirtina, kad yra supažindintas su visų pensijų kaupimo bendrovės valdomų pensijų fondų investavimo rizikos palyginimu, ir atsisako sudaryti pensijų kaupimo sutartį dėl pensijų kaupimo konservatyvaus investavimo pensijų fonde.

6. Pensijų kaupimo bendrovė privalo kiekvienam dalyviui, sudariusiam su ja pensijų kaupimo sutartį, atidaryti pensijų sąskaitą. Vienu metu dalyvis gali kaupti pensijų įmokas tik viename pensijų fonde.

7. Pensijų kaupimo sutartis registruoja VSDF valdyba Sutarčių registre. Sutarčių registro nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliota institucija. Jeigu pensijų kaupimo bendrovė atsisako pateikti ar priimti duomenis, būtinus pensijų kaupimo sutartims registruoti ir (ar) įmokoms pervesti pagal patvirtintas duomenų pateikimo sąlygas, sustabdomas pensijų įmokų pervedimas į tokios pensijų kaupimo bendrovės valdomus pensijų fondus iki duomenų pateikimo ir (ar) priėmimo atnaujinimo pagal šias duomenų pateikimo sąlygas. Šio įstatymo 32 straipsnyje nustatytų delspinigių mokėjimo prievolė tenka reikalavimų nevykdančiai pensijų kaupimo bendrovei. Atnaujinus įmokų pervedimą, įmokos pervedamos šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka. Pensijų kaupimo bendrovės atsako už VSDF valdybai pateiktų duomenų teisingumą.

8. VSDF valdyba, tvarkydama Sutarčių registrą ir registruodama pensijų kaupimo sutartis ir jų pabaigą, privalo užtikrinti kiekvieno dalyvio dalyvavimo pensijų kaupime nepertraukiamumą.

9. Dalyvavimas pensijų kaupime baigiasi, kai:

- 1) pensijų fondo dalyvis (toliau – dalyvis) sukanka senatvės pensijos amžių ir pagal išmokų mokėjimo sutartį jam išmokama visa pensijų išmoka;
- 2) dalyvis miršta;
- 3) dalyvis šio įstatymo 6 straipsnio 11 dalyje nustatyta tvarka nutraukia pensijų kaupimo sutartį;
- 4) teismo sprendimu pensijų kaupimo sutartis pripažįstama negaliojančia;
- 5) Europos Sąjungos institucijų darbuotojų ir Europos Parlamento narių pensinių teisių išsaugojimo ir perkėlimo įstatymo nustatyta tvarka dalyvio vardu sukauptos piniginės lėšos perduamos į Europos Sąjungos institucijų pensijų sistemą.

5 straipsnis. Pensijų fondo dalyvio teisės

1. Pensijų fondo dalyvis turi teisę:
 - 1) šio įstatymo nustatyta tvarka nutraukti pensijų kaupimo sutartį su pensijų kaupimo bendrove ir sudaryti pensijų kaupimo sutartį su kita pensijų kaupimo bendrove, išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus;
 - 2) nutraukti pensijų kaupimo sutartį savo iniciatyva šio įstatymo 6 straipsnio 11 dalyje nustatyta tvarka;
 - 3) gauti iš pensijų kaupimo bendrovės informaciją apie jo pensijų sąskaitoje įrašytus pensijų fondo vienetų ir jų vertę, lėšų investavimo strategiją ir pagal ją gautą investicinę grąžą, pensijų kaupimo bendrovės ir pensijų fondo audito išvadą ir kitą šio įstatymo nustatytą informaciją;
 - 4) gauti šiame įstatyme nustatytas pensijų išmokas pagal savo vardu sukaupto pensijų turto dydį;
 - 5) šio įstatymo nustatyta tvarka nukelti pensijų išmokos mokėjimo pradžią;
 - 6) testamentu palikti jam priklausančią pensijų turto dalį;
 - 7) kitas įstatymuose, pensijų fondo taisyklėse ir pensijų kaupimo sutartyje nustatytas teises.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas teises dalyvis turi ir tuo atveju, kai jo vardu nemokamos pensijų įmokos.

6 straipsnis. Pensijų kaupimo sutartis

1. Pensijų kaupimo sutarties šalys yra dalyvis ir pensijų kaupimo bendrovė. Pensijų kaupimo sutartis dalyvio naudai negali būti sudaryta su jo darbdaviu ar kitais asmenimis.
2. Pirmą kartą sudaryta pensijų kaupimo sutartis įsigalioja Pensijų sistemos reformos įstatymo nustatyta tvarka. Pereinant į kitą pensijų kaupimo bendrovę, sudarytos naujos pensijų kaupimo sutartys įsigalioja šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka. Pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą dalyvis gali tik šio įstatymo nustatyta tvarka nutraukęs sudarytą pensijų kaupimo sutartį. Pereinant į kitą pensijų fondą, valdomą tos pačios pensijų kaupimo bendrovės, sudarytos naujos pensijų kaupimo sutartys įsigalioja šio įstatymo 7 straipsnyje nustatyta tvarka.
3. Jeigu to paties asmens vardu yra sudarytos kelios pensijų kaupimo sutartys, galioja ta sutartis, kurią pirmą gauna ir įregistruoja VSDF valdyba.
4. Pensijų kaupimo sutartis sudaroma rašytine forma. Pensijų kaupimo sutarties šalys negali šioje sutartyje nustatyti tokių pensijų kaupimo sutarties sąlygų, kurios pablogintų dalyvio padėtį, palyginti su ta, kurią nustato šis ir kiti Lietuvos Respublikos įstatymai. Šio įstatymo ar su juo susijusių teisės aktų reikalavimų neatitinkančios pensijų kaupimo sutarties nuostatos negalioja.
5. Standartinės pensijų kaupimo sutarties sąlygas tvirtina priežiūros institucija. Pensijų kaupimo bendrovė privalo priežiūros institucijai pateikti jos naudojamos tipinės pensijų kaupimo sutarties ir jos pakeitimo projektą.
6. Priežiūros institucijos patvirtintos pensijų fondo taisyklės yra pensijų kaupimo sutarties dalis.
7. Pensijų kaupimo bendrovė neturi teisės nutraukti pensijų kaupimo sutarties be dalyvio sutikimo, išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus.
8. Sudarius pensijų kaupimo sutartį, pensijų kaupimo bendrovė, suderinusi duomenų pateikimo tvarką su VSDF valdyba, elektroniniu būdu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sutarties sudarymo pateikia VSDF valdybai pensijų kaupimo sutarčiai įregistruoti reikiamus

duomenis. Pensijų kaupimo sutartys registruojamos Sutarčių registre per 3 darbo dienas nuo duomenų gavimo VSDF valdyboje dienos. Pranešimas apie jų įregistravimą ar neįregistravimą, nurodžius neįregistravimo priežastis, pateikiamas pensijų kaupimo bendrovėms taip pat per 3 darbo dienas nuo duomenų gavimo VSDF valdyboje dienos. VSDF valdybai pateiktų duomenų tikslinimo tvarką ir terminus nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Pensijų kaupimo bendrovė per vieną mėnesį nuo pensijų kaupimo sutarties sudarymo dienos privalo informuoti asmenis, su kuriais sudarytos pensijų kaupimo sutartys nebuvo įregistruotos, nurodydama neįregistravimo priežastis.

9. Pensijų kaupimo bendrovė, su kuria asmuo ketina sudaryti pensijų kaupimo sutartį, turi teisę VSDF valdybos nustatyta tvarka užklausti VSDF valdybą apie šio asmens teisę tapti pensijų kaupimo dalyviu ir šio asmens ir kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų kaupimo sutarties sudarymo faktą. VSDF valdyba, gavusi tokią užklausą, atsako raštu arba, suderinusi informacijos pateikimo tvarką su pensijų kaupimo bendrove, elektroniniu būdu ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo užklausos gavimo dienos.

10. Pensijų kaupimo sutartys ir jų pabaiga registruojamos VSDF valdybos tvarkomame Sutarčių registre ir informacija apie tai saugoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta laikotarpi.

11. Dalyvis turi teisę vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą pensijų kaupimo sutartį raštu pranešęs pensijų kaupimo bendrovei per 30 dienų nuo sutarties sudarymo. Pensijų kaupimo bendrovė, gavusi dalyvio rašytinį pranešimą, kad jis nori nutraukti sutartį, privalo per 3 darbo dienas apie tai pranešti VSDF valdybai. Pensijų kaupimo sutartis laikoma nutraukta, kai VSDF valdyba ją išregistruoja iš Sutarčių registro. Pensijų kaupimo sutartis laikoma pirmą kartą sudaryta ir tuo atveju, jeigu dalyvis jau buvo pasinaudojęs teise nutraukti pensijų kaupimo sutartį šioje dalyje nustatytu pagrindu. Nutraukęs pensijų kaupimo sutartį šioje dalyje nustatyta tvarka, asmuo turi teisę sudaryti pensijų kaupimo sutartį su pasirinkta pensijų kaupimo bendrove ne anksčiau kaip kitų metų, einančių po pensijų kaupimo sutarties nutraukimo metų, sausio 1 dieną.

7 straipsnis. Dalyvio perėjimas į tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomą kitą pensijų fondą

1. Dalyvis turi teisę pereiti į kitą tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą.

2. Pereinant į kitą tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, sudaroma nauja pensijų kaupimo sutartis. Sudarius naują pensijų kaupimo sutartį, pensijų kaupimo bendrovė privalo, suderinusi informacijos pateikimo tvarką su VSDF valdyba, elektroniniu būdu informuoti apie tai ir apie ankstesnės sutarties nutraukimą VSDF valdybą per 3 darbo dienas nuo pensijų kaupimo sutarties sudarymo. Jeigu pirmoji pensijų kaupimo sutartis neįsigaliojusi, nauja sudaryta pensijų kaupimo sutartis įsigalioja trečio mėnesio, skaičiuojant nuo jos įregistravimo Sutarčių registre mėnesio, pirmą dieną, o jeigu pirmoji pensijų kaupimo sutartis įsigaliojusi, nauja sudaryta pensijų kaupimo sutartis įsigalioja jos įregistravimo Sutarčių registre dieną.

3. Dalyvio perėjimas iš vieno pensijų fondo į kitą turi vykti laikantis sąlygų, numatytų pensijų kaupimo bendrovės nustatytose pensijų fondo, iš kurio jis pereina, taisyklėse ir pensijų fondo, į kurį pereina, taisyklėse. Dalyvis turi teisę kartą per kalendorinius metus pereiti į kitą pensijų fondą toje pačioje pensijų kaupimo bendrovėje nedarant jokių atskaitymų. Jeigu dalyvis pereina į kitą pensijų fondą toje pačioje pensijų kaupimo bendrovėje daugiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus, už jo perėjimą gali būti daromi tik atskaitymai, nustatyti šio įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje, jeigu tai yra numatyta atitinkamo pensijų fondo taisyklėse.

4. Pensijų kaupimo bendrovė, pateikdama artimiausią Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 52 straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą, privalo informuoti dalyvį, kuriam iki senatvės pensijos amžiaus yra likę mažiau negu 7 metai, apie galimybę kaupti pensiją konservatyvaus investavimo pensijų fonde. Kartu su šia informacija turi būti pateikiama:

1) išsami informacija apie galimą riziką dalyvaujant kitos rūšies negu konservatyvaus investavimo pensijų fonde ir pensijų fondo, kurio dalyvis yra šioje dalyje nurodytas asmuo, ir konservatyvaus investavimo pensijų fondo investavimo rizikos palyginimas;

2) informacija, kur galima gauti konservatyvaus investavimo pensijų fondo taisyklės arba su jomis susipažinti.

8 straipsnis. Dalyvio perėjimas į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą

1. Dalyvis turi teisę pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, kai jo vardu į pensijų fondą yra pervesta bent viena pensijų įmoka arba į pensijų fondą buvo pervestos lėšos iš Europos Sąjungos institucijų pensijų sistemos.

2. Dalyvis, norintis pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, turi sudaryti naują pensijų kaupimo sutartį su kita pensijų kaupimo bendrove ir per 14 dienų nuo naujos sutarties sudarymo pateikti ją pensijų kaupimo bendrovei, kurios valdomame pensijų fonde jis kaupia pensijų įmokas, kartu su prašymu nutraukti pensijų kaupimo sutartį. Pensijų kaupimo bendrovė, su kuria dalyvis sudarė naują pensijų kaupimo sutartį, suderinusi informacijos pateikimo tvarką su VSDF valdyba, elektroniniu būdu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sutarties sudarymo pateikia VSDF valdybai sutarčiai įregistruoti reikiamus duomenis. Pensijų kaupimo bendrovė, gavusi dalyvio prašymą nutraukti pensijų kaupimo sutartį ir nustatiusi dalyvio tapatybę, per pensijų fondo, iš kurio pereina dalyvis, taisyklėse nurodytą įspėjimo apie pensijų kaupimo sutarties nutraukimą laikotarpį, bet ne ilgesnį kaip 14 dienų, turi, suderinusi informacijos pateikimo tvarką su VSDF valdyba, elektroniniu būdu informuoti apie tai VSDF valdybą.

3. Pereinant į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, naujai sudaryta pensijų kaupimo sutartis įsigalioja nuo jos ir pranešimo apie ankstesnės pensijų kaupimo sutarties nutraukimą įregistravimo Sutarčių registre. Padariusi atitinkamus įrašus Sutarčių registre, VSDF valdyba, suderinusi informacijos pateikimo tvarką su pensijų kaupimo bendrovėmis, elektroniniu būdu apie tai per 3 darbo dienas informuoja abi pensijų kaupimo bendroves, nurodydama, į kokį (iš kokio) pensijų fondą (fondo) pereina dalyvis. Atsisakiusi registruoti naują pensijų kaupimo sutartį arba prašymą nutraukti pensijų kaupimo sutartį, VSDF valdyba apie tai per 3 darbo dienas informuoja pensijų kaupimo bendrovę, su kuria pensijų kaupimo dalyvis sudarė naują pensijų kaupimo sutartį, nurodydama atsisakymo priežastį.

4. Pensijų kaupimo bendrovei, kurios valdomo pensijų fondo dalyvis pareiškia norą pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, jos akcininkams ir kitiems asmenims draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai riboti šią dalyvio teisę.

5. Dalyvio perėjimas iš vienos pensijų kaupimo bendrovės valdomo pensijų fondo į kitos bendrovės valdomą pensijų fondą turi vykti pagal sąlygas, numatytas pensijų fondo, iš kurio jis pereina, taisyklėse ir pensijų fondo, į kurį pereina, taisyklėse. Dalyvis turi teisę kartą per kalendorinius metus pereiti į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą padengdamas tik pensijų kaupimo bendrovės, iš kurios valdomo pensijų fondo pereinama, išlaidas, susijusias su asmens perėjimu į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, nurodytas šio įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje, jeigu šios išlaidos yra numatytos atitinkamo pensijų fondo taisyklėse.

6. Jeigu pensijų kaupimo bendrovė su jos valdomu pensijų fondu susijusias teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių, ketina perduoti kitai pensijų kaupimo bendrovei, pensijų fondas panaikinamas dėl pensijų kaupimo bendrovės bankroto ar likvidavimo arba pensijų fondai jungiami, perduodamo arba panaikinamo pensijų fondo arba jungime dalyvaujančių pensijų fondų dalyviai per pensijų kaupimo bendrovės nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 mėnesiai nuo informacijos apie atitinkamo sprendimo išsiuntimo dalyviams dienos, turi teisę pereiti į kitą jų pasirinktą pensijų fondą nedarant jokių atskaitymų. Jeigu per šioje dalyje nurodytą laikotarpį dalyviai nesudarė pensijų kaupimo sutarčių su kita pensijų kaupimo bendrove, teisės aktų nustatyta tvarka tokie dalyviai ir jiems priklausančios lėšos perkeliama į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą nedarant jokių atskaitymų. Šioje dalyje nurodytą informaciją apie atitinkamą sprendimą pensijų kaupimo bendrovė privalo skelbti ir savo interneto svetainėje.

7. VSDF valdyba, suderinusi informacijos pateikimo tvarką su pensijų kaupimo bendrovėmis, informuoja kiekvieną pensijų kaupimo bendrovę apie visų pensijų kaupimo bendrovių valdomų pensijų fondų piniginių lėšų sąskaitų bankuose rekvizitus. Pensijų kaupimo bendrovė pateikia VSDF valdybai informaciją apie jos valdomų pensijų fondų sąskaitų bankuose rekvizitus (banko pavadinimas, filialo pavadinimas, banko kodas, sąskaitos numeris) ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo sąskaitos atidarymo banke ar sąskaitos rekvizitų pakeitimo.

8. Pensijų kaupimo bendrovė, iš kurios pereina valdomo pensijų fondo dalyvis, gavusi VSDF valdybos pranešimą apie pensijų kaupimo sutarties su to pensijų fondo pensijų kaupimo

bendrove nutraukimą ir naujos pensijų kaupimo sutarties įsigaliojimą, per 3 darbo dienas perveda dalyviui priklausančias pinigines lėšas į priimančiosios pensijų kaupimo bendrovės valdomo pensijų fondo piniginių lėšų sąskaitą. Pensijų kaupimo bendrovė, į kurios valdomą pensijų fondą dalyvis pereina, kai į šio pensijų fondo sąskaitą patenka perėjusio dalyvio piniginių lėšos, informuoja dalyvį apie jo pensijų sąskaitoje įrašyto pensijų turto dydį.

9 straipsnis. Pensijų turtas

1. Pensijų fondą sudarantis pensijų turtas yra dalyvių bendroji dalinė nuosavybė. Dalyvio dalis bendrojoje nuosavybėje nustatoma pagal jo pensijų sąskaitoje įrašytų pensijų fondo vienetų skaičių.

2. Pensijų kaupimo bendrovė pensijų turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja turto patikėjimo teisės pagrindais.

3. Kiekvieną pensijų fondą sudarantis pensijų turtas turi būti atskirtas nuo kito pensijų kaupimo bendrovės turto ir kitų tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomų pensijų fondų pensijų turto.

4. Į pensijų turtą draudžiama nukreipti išieškojimą pagal pensijų kaupimo bendrovės ir pensijų fondo dalyvių prievoles.

5. Po dalyvio mirties jam priklausanti pensijų turto dalis paveldima Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Paveldėtas turtas turi būti išmokėtas įpėdiniais pinigais, bet ne anksčiau, negu pervestos pensijų įmokos už kalendorinį mėnesį, kurį dalyvis mirė.

10 straipsnis. Pensijų įmokų mokėjimo sąlygos ir terminai

1. Valstybinio socialinio draudimo įmokos, kurių sudedamoji dalis yra pensijų įmoka, ir papildomos dalyvio lėšomis mokamos įmokos, nurodytos Pensijų sistemos reformos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje, draudėjų apskaičiuojamos ir pervedamos VSDF biudžetui Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2. VSDF valdyba, remdamasi Sutarčių registre esančia informacija apie dalyvių sudarytas pensijų kaupimo sutartis, jų pasirinktus pensijų fondus ir Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro informacija apie priskaičiuotas valstybinio socialinio draudimo įmokas, už kiekvieną dalyvį perveda pensijų įmokas atitinkamiems pensijų kaupimo bendrovių valdomiems pensijų fondams. Pensijų įmokų apskaičiavimo ir pervedimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Pensijų įmokos pervedamos per 30 dienų nuo tos dienos, iki kurios draudėjai Vyriausybės nustatyta tvarka privalo pateikti VSDF įstaigoms informaciją apie kiekvienam apdraustajam apskaičiuotas draudžiamųjų pajamų ir socialinio draudimo įmokų sumas.

4. Pensijų įmokas iki jų pervedimo pensijų kaupimo bendrovių valdomiems pensijų fondams VSDF valdyba laiko patikėjimo teisės pagrindais banke atskirai nuo kitų lėšų. Pensijų įmokų lėšos gali būti naudojamos tik pervedimui į pensijų fondus kaip pensijų įmokos.

5. Pensijų įmokos už savarankiškai dirbančius asmenis, privalomai draudžiamus valstybinio socialinio pensijų draudimu pagrindinei ir papildomai pensijos daliai gauti, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pervedamos šių asmenų pasirinktų pensijų kaupimo bendrovių valdomiems pensijų fondams pagal faktiškai šių asmenų sumokėtas valstybinio socialinio draudimo įmokas.

6. Teisės aktų nustatyta tvarka patikslinus mirusio dalyvio draudžiamąsias pajamas ir valstybinio socialinio draudimo įmokas už praėjusius laikotarpius, pensijų įmokos už praėjusius laikotarpius neperskaičiuojamos.

7. VSDF valdybos veiklos sąnaudas, susijusias su pensijų draudimo įmokų ir papildomų dalyvio lėšomis mokamų įmokų surinkimu ir pervedimu, atlygina pensijų kaupimo bendrovės pagal patvirtintą kompensuojamąjį dydį Vyriausybės nustatyta tvarka. Dydis, skirtas VSDF valdybos sąnaudoms kompensuoti, tvirtinamas atitinkamų metų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu.

8. VSDF valdyba, sudarydama Duomenų teikimo ir pensijų įmokų sutartyje tarp pensijų kaupimo bendrovės ir VSDF valdybos nustatyto formato elektroninę dalyvių, kurių vardu priskaičiuojamos pensijų įmokos, bylą, turi teisę likus ne daugiau kaip 4 darbo dienoms iki planuojamo pensijų įmokų pervedimo pensijų kaupimo bendrovėms sustabdyti šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje numatytų pensijų kaupimo sutarčių įregistravimą ar išregistravimą, iki VSDF

valdyba iš pensijų kaupimo bendrovių, suderinta su VSDF valdyba tvarka, gaus informaciją apie pensijų įmokų įskaitymą į dalyvio pensijų sąskaitą. Pensijų kaupimo sutartims, kurios pagal šios dalies nuostatas negalėjo būti įregistruotos arba išregistruotos, įregistravimo ar išregistravimo terminai gali būti pratęjami tiek darbo dienų, kiek buvo sustabdytas pensijų kaupimo sutarčių įregistravimas ar išregistravimas, bet ne daugiau kaip 4 darbo dienoms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-683](#), 2013-12-17, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7060 (2013-12-30)

TREČIASIS SKIRSNIS

BENDROSIOS PENSIJŲ KAUPIMO BENDROVIŲ VEIKLOS NUOSTATOS

11 straipsnis. Saugumo reikalavimai pensijų kaupimo bendrovėms

1. Draudimo įmonė privalo:

1) nuolat vykdyti mokumo atsargos reikalavimus;

Redakcija nuo 2016-01-01:

1) nuolat vykdyti mokumo kapitalo reikalavimus;

2) sudaryti pakankamus pensijų kaupimo techninius atidėjinius, jeigu pagal pensijų fondo taisykles prisiima įsipareigojimus garantuoti dalyviams tam tikrą pajamingumą.

2. Valdymo įmonė privalo:

1) nuolat vykdyti priežiūros institucijos nustatytus kapitalo pakankamumo reikalavimus;

2) sudaryti pakankamą garantijų rezervą dalyviams garantuotam pajamingumui tenkinti, jeigu pagal pensijų fondo taisykles valdymo įmonė prisiima įsipareigojimus dalyviams garantuoti tam tikrą pajamingumą.

3. Draudimo įmonė mokumo atsargą skaičiuoja pagal priežiūros institucijos nustatytą mokumo atsargos skaičiavimo metodiką.

Redakcija nuo 2016-01-01:

3. Draudimo įmonė mokumo kapitalą skaičiuoja priežiūros institucijos nustatyta tvarka.

4. Draudimo įmonė pensijų kaupimo techninius atidėjinius sudaro pagal priežiūros institucijos nustatytą draudimo techninių atidėjinių dydžių apskaičiavimo metodiką. Pensijų kaupimo techninių atidėjinių investavimui keliama tokie pat reikalavimai kaip ir draudimo techninių atidėjinių investavimui.

5. Garantijų rezervas turi būti sudaromas, investuojamas ir naudojamas valdymo įmonės nustatyta, su priežiūros institucija suderinta tvarka. Priežiūros institucija turi teisę duoti nurodymus pakeisti ir (ar) papildyti garantijų rezervo sudarymo, investavimo ir naudojimo tvarką. Garantijų rezervas investuojamas į diversifikuotą finansinių priemonių portfelį, kuriam taikomi tokie patys kaip ir pensijų turtui reikalavimai, nustatyti Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 45, 47 ir 49 straipsniuose.

6. Draudimo įmonei ir valdymo įmonei šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti saugumo reikalavimai turi būti, kiek galima, tapatūs savo esme ir dydžiu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-2279](#), 2012-10-16, *Žin.*, 2012, Nr. 127-6387 (2012-11-03)

Nr. [XII-721](#), 2013-12-19, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7082 (2013-12-30)

12 straipsnis. Investavimo principai

1. Pensijų kaupimo bendrovė privalo nuolat užtikrinti, kad:

1) pensijų turtas būtų investuojamas siekiant užtikrinti viso pensijų fondo finansinių priemonių portfelio saugumą, pelningumą ir likvidumą;

2) vykdam investicinį sprendimą ar perduodant jį vykdyti kitam subjektui būtų pasiektas geriausias įmanomas rezultatas pensijų fondui, atsižvelgiant į investavimo objektų kainą, investicinio sprendimo įvykdymo išlaidas, greitį, investicinio sprendimo įvykdymo ir atsiskaitymo tikimybę, investicinio sprendimo dydį, turinį ir kitas svarbias aplinkybes;

3) pensijų turtas nebūtų investuojamas į įmonių grupės finansines priemones ar kitus produktus siekiant spręsti pensijų kaupimo bendrovės, kitos grupės įmonės arba fondo likvidumo, mokumo ar atitikties teisės aktų reikalavimams sunkumus.

2. Priežiūros institucija turi teisę bet kada pareikalausti pensijų kaupimo bendrovės įrodyti, kad ši tinkamai vykdo šio straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigas, o pensijų kaupimo bendrovė

privalo įrodyti, kad ji laikosi šių reikalavimų.

3. Pensijų turtą investavus į tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomą kolektyvinio investavimo subjektą, pensijų kaupimo bendrovė privalo ne vėliau kaip per vieną mėnesį į pensijų fondo sąskaitą grąžinti už pensijų turto, kuris buvo investuotas į kolektyvinio investavimo subjektą, valdymą taikytus atskaitymus. Ši nuostata taikoma ir tiems tos pačios pensijų kaupimo bendrovės kolektyvinio investavimo subjektams, kurių valdymo funkciją ar jos dalį pensijų kaupimo bendrovė yra perdavusi kitiems asmenims.

4. Kolektyvinio investavimo subjekto, į kurį yra investuotas pensijų turtas, ar jo valdymo įmonės grąžinti su investavimu į kolektyvinio investavimo subjektą susiję atskaitymai visais atvejais turi būti nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 darbo dienas po darbo dienos, kurią jie buvo grąžinti, įskaitomi į atitinkamą pensijų turtą.

13 straipsnis. Konservatyvaus investavimo pensijų fondas

1. Pensijų kaupimo bendrovė privalo sudaryti galimybę asmenims kaupti pensijų įmokas konservatyvaus investavimo pensijų fonde. Šio fondo lėšos investuojamos tik į:

1) valstybės narės arba Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių vyriausybių, centrinių bankų ir Europos centrinio banko išleistas ar jų garantuotas obligacijas ir kitų formų ne nuosavybės vertybinius popierius;

2) kolektyvinio investavimo subjektų, kurių lėšos investuojamos tik į šios dalies 1 punkte nurodytus investavimo objektus, akcijas ar investicinius vienetus;

3) ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui padėtus indėlius, kuriuos galima atsiimti pareikalavus ir esančius kredito įstaigose, kurių registruota buveinė yra valstybėje narėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne mažiau griežta negu Europos Sąjungoje;

4) išvestines finansines priemones, naudojamas šio įstatymo 14 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka.

2. Pensijų kaupimo bendrovė turi teisę kreiptis dėl kitų pensijų fondų taisyklių patvirtinimo tik pateikusi tvirtinti šio straipsnio 1 dalyje nurodyto pensijų fondo taisykles ar jas jau patvirtinus.

14 straipsnis. Pensijų turto investavimo ypatumai

1. Pensijų turtą gali sudaryti tik tokie perleidžiamieji vertybiniai popieriai ir pinigų rinkos priemonės, kurie nustatyti Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme ir kurie įtraukti į prekybą rinkose, pagal Finansinių priemonių rinkų įstatymą laikomose reguliuojamomis ir veikiančiose valstybėje narėje, ar kurie yra įtraukti į prekybą Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje esančioje reguliuojamoje rinkoje, veikiančioje pagal nustatytas taisykles, pripažintoje ir visuomenei prieinamoje, jeigu ši rinka yra nurodyta pensijų fondo taisyklėse. Pensijų turtą taip pat gali sudaryti išleidžiami nauji perleidžiamieji vertybiniai popieriai, jeigu emisijos sąlygose yra numatytas išsipareigojimas įtraukti šiuos perleidžiamuosius vertybinius popierius į prekybą reguliuojamoje rinkoje ne vėliau kaip per vienus metus nuo jų išleidimo (jeigu tokia rinka yra ne valstybėje narėje, ji turi būti nurodyta pensijų fondo taisyklėse).

2. Į kitą turtą, įskaitant investicijas rizikos kapitalo rinkose, pensijų turtas investuojamas Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nustatyta tvarka.

3. Iki 20 procentų pensijų fondo grynųjų aktyvų gali būti investuojama į Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų neatitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus ar akcijas, jeigu tokie kolektyvinio investavimo subjektai atitinka šias sąlygas:

1) kolektyvinio investavimo subjektas ir (ar) jo valdytojas yra autorizuotas (licencijuotas, jam suteiktas leidimas veikti ar dėl jo atliktas analogiško pobūdžio veiksmas), o jo priežiūra, kuri turi būti ne mažiau griežta negu Lietuvos banko vykdoma specialiųjų kolektyvinio investavimo subjektų priežiūra, atlieka atitinkamos šalies priežiūros institucija;

2) priežiūros institucija dvišalio susitarimo pagrindu bendradarbiauja su atitinkama užsienio valstybės priežiūros institucija, jeigu ši valstybė nėra valstybė narė arba Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narė.

4. Į kiekvieną iš šio straipsnio 3 dalies sąlygas atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų gali būti investuota ne daugiau kaip 5 procentai pensijų fondo grynųjų aktyvų.

5. Pensijų turtas gali būti investuotas į išvestines finansines priemones tik rizikai valdyti.

Pensijų kaupimo bendrovė išvestines finansines priemones turi teisę naudoti tik tuo atveju, kai pensijų fondo taisyklėse yra nurodyta, kokiais išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ir kokiais tikslais pensijų kaupimo bendrovė ketina naudotis. Kiekviena išvestinė finansinė priemonė turi būti pagrįsta konkrečiu investiciniu sandoriu (investicine pozicija). Toks sandoris ir jo rizikai valdyti naudojama išvestinė finansinė priemonė turi būti nurodyti pensijų kaupimo bendrovės veiklos ir finansinės būklės ataskaitose.

6. Sukurto naujo pensijų fondo finansinių priemonių portfelis 6 mėnesius nuo pirmosios įmokos į pensijų fondą gavimo dienos gali neatitikti Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 47, 48 ir 49 straipsnių reikalavimų.

15 straipsnis. Pensijų fondo lyginamasis indeksas

1. Pensijų fondas privalo turėti lyginamąjį indeksą. Pensijų fondo lyginamasis indeksas turi sudaryti galimybę visuomenei tinkamai vertinti pensijų fondo finansinius rezultatus. Pensijų fondo lyginamasis indeksas turi būti pasirenkamas atsižvelgiant į to pensijų fondo investavimo strategiją.

2. Priežiūros institucija turi teisę nustatyti pensijų fondo lyginamojo indekso pasirinkimo ir jo naudojimo reikalavimus.

3. Skelbdama pensijų fondo finansinius rezultatus, pensijų kaupimo bendrovė privalo juos lyginti su to pensijų fondo lyginamuoju indeksu priežiūros institucijos nustatyta tvarka.

4. Pensijų kaupimo bendrovė privalo patvirtinti taisykles, nustatančias jos valdomų pensijų fondų lyginamųjų indeksų pasirinkimo ir keitimo kriterijus bei tvarką, ir pateikti jas priežiūros institucijai. Pensijų fondo lyginamasis indeksas taip pat turi būti nurodytas pensijų kaupimo bendrovių veiklos ir finansinės būklės ataskaitose.

16 straipsnis. Atskaitymai iš pensijų turto

1. Atskaitymai iš pensijų turto pensijų kaupimo bendrovės naudai gali būti daromi tik laikantis šiame įstatyme ir pensijų fondo taisyklėse nustatytų dydžių.

2. Iš pensijų turto galima daryti tik šiame įstatyme numatytus atskaitymus, jeigu jie yra numatyti pensijų fondo taisyklėse. Valiutos keitimo sąnaudos, atsiradusios dėl pareigos valiutų sąnaudas buhalterinėje apskaitoje pripažinti pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 5 straipsnį, taip pat dengiamos iš pensijų turto. Visos kitos pensijų fondo taisyklėse nenumatytos arba nustatytus dydžius viršijančios išlaidos turi būti dengiamos iš pensijų kaupimo bendrovės turto.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1205](#), 2014-10-07, paskelbta TAR 2014-10-15, i. k. 2014-14119

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti atskaitymai iš pensijų turto pagal kiekvieną pensijų kaupimo sutartį su pensijų kaupimo bendrove per metus iki 2013 m. sausio 1 d. gali sudaryti ne daugiau kaip 1 procentą dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vidutinės metinės vertės, nuo 2013 m. sausio 1 d. – ne daugiau kaip 0,65 procento konservatyvaus investavimo pensijų fonde ir ne daugiau kaip 1 procentą kitokiame pensijų fonde dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vidutinės metinės vertės. Atskaitymai nuo dalyvio vardu įmokėtų įmokų iki 2013 metų sudaro ne daugiau kaip 10 procentų, 2013 metais sudaro ne daugiau kaip 2 procentus ir kiekvienais metais mažinami po 0,5 procentinio punkto, iki pasieks 0 procentų.

4. Dalyvio perėjimo į kitos ar tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą išlaidas sudaro tik pensijų kaupimo bendrovės patiriamos pensijų sąskaitos uždarymo ir lėšų pervedimo išlaidos. Šios išlaidos negali viršyti 0,05 procento dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų. Pensijų kaupimo sutarties sudarymo su šiuo dalyviu išlaidos ir kitos pensijų kaupimo bendrovės rinkodaros išlaidos neįtraukiamos į perėjimo į kitos ar tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą išlaidas.

17 straipsnis. Paslaugų siūlymas ir reklama

1. Pensijų kaupimo bendrovei, kitiems jos įgaliotiems ar kitaip su ja susijusiems asmenims draudžiama:

1) potencialų dalyvį raginti tapti pensijų fondo dalyviu ar nenutraukti dalyvavimo pensijų fonde siūlant naudą, nesusijusią su pensijų kaupimo veikla;

2) skelbti informaciją, kuri yra neteisinga, neaiški ar gali būti klaidinanti.

2. Pensijų kaupimo bendrovė, kiti jos įgalioti ar kitaip su ja susiję asmenys gali daryti pareiškimus naudodami prognozuojamus skaičius tik priežiūros institucijos teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Teikdama informaciją potencialiam ar esamam dalyviui apie galimas pensijų išmokas, pensijų kaupimo bendrovė, jos atstovai ar kitaip su pensijų kaupimo bendrove susiję asmenys turi teisę naudoti pensijų skaičiuoklę, kuri turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) pateikiama informacija privalo būti aiški ir neklaidinanti;

2) turi būti pateikiamos prielaidos, kuriomis remiantis atliekami skaičiavimai;

3) turi būti pateikiami paaiškinimai, kaip suprasti skaičiavimo rezultatus;

4) turi būti pateikiamas taikomų apskaičiavimo metodų aprašymas;

5) turi būti parodomas valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos sumažėjimas dalyvaujantiems pensijų kaupime, kaip tai numatyta Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme;

6) šalia skaičiavimo rezultatų turi būti įspėjimas, kad pensijų kaupimo bendrovė jų negarantuoja.

4. Pensijų kaupimo bendrovė, kuri prisiima įsipareigojimus dalyviams garantuoti tam tikrą pajamingumą, turi teisę daryti pareiškimus naudodama prognozuojamus skaičius, skelbti informaciją apie numatomas investicines pajamas ir kitas su tuo susijusias prognozes neviršydama prisiimtų įsipareigojimų.

5. Skelbiamoje pensijų kaupimo veiklos reklamoje pensijų kaupimo bendrovės pateikiami jos valdomo pensijų fondo finansiniai rezultatai priežiūros institucijos nustatyta tvarka privalo būti lyginami su to pensijų fondo lyginamuoju indeksu.

6. Pensijų kaupimo veiklos reklamoje gali būti tik pensijų fondo taisyklėse ir periodinėse ataskaitose esanti informacija. Reklamos tikslais pensijų kaupimo bendrovė gali parengti ir platinti sutrumpintas pensijų fondo taisykles, kuriose gali būti tik priežiūros institucijos patvirtintose pensijų fondo taisyklėse numatyta informacija.

7. Priežiūros institucija turi uždrausti skelbti pastebėtą neteisingą, klaidinančią ar neaiškią reklamą ir įpareigoti paneigti, patikslinti ar papildyti jau paskelbtą tokią reklamą.

8. Pensijų kaupimo bendrovė yra atsakinga už tinkamą asmenų, teikiančių informaciją apie pensijų kaupimo veiklą ir (ar) sudarančių pensijų kaupimo sutartis, parinkimą bei apmokymą ir turi užtikrinti, kad šie asmenys turėtų atitinkamą kvalifikaciją. Priežiūros institucija turi teisę nustatyti asmenų, teikiančių informaciją apie pensijų kaupimo veiklą ir (ar) sudarančių pensijų kaupimo sutartis, kvalifikacinius reikalavimus.

9. Teikti informaciją apie pensijų kaupimo veiklą ir (ar) sudaryti pensijų kaupimo sutartis pensijų kaupimo bendrovės vardu gali tik asmenys, kurie yra nepriekaištingos reputacijos ir išmano pensijų kaupimo veiklą reglamentuojančius teisės aktus.

18 straipsnis. Pensijų kaupimo bendrovės likvidavimas ir bankrotas

1. Draudimo įmonės likvidavimo ir bankroto procedūros vykdomos vadovaujantis Draudimo įstatymu. Valdymo įmonių likvidavimo ir bankroto procedūros vykdomos vadovaujantis Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymu.

2. Pensijų kaupimo bendrovė turi teisę pradėti savanorišką likvidavimo procedūrą (išskyrus atitinkamų sprendimų priėmimą) tik perdavusi teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių, kitai pensijų kaupimo bendrovei.

3. Priežiūros institucija, gavusi informaciją apie tai, kad pensijų kaupimo bendrovė įgijo likviduojamos įmonės statusą ar jai iškelta bankroto byla, nedelsdama – ne vėliau kaip kitą dieną apie tai informuoja VSDF valdybą ir Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją.

4. Pensijų kaupimo bendrovei įgijus likviduojamos įmonės statusą ar šiai bendrovei iškėlus bankroto bylą, pensijų įmokų mokėjimas sustabdomas ir atnaujinamas tik perdavus teises ir pareigas pagal pensijų kaupimo sutartis kitai pensijų kaupimo bendrovei.

5. Iki teisių ir pareigų pagal pensijų kaupimo sutartis perdavimo VSDF valdyba pensijų įmokas privalo laikyti patikėjimo teisės pagrindais banke atskirai nuo kitų lėšų. Šios lėšos gali būti naudojamos tik pervedimui į pensijų kaupimo bendrovę kaip pensijų įmokos.

6. Likviduojamos pensijų kaupimo bendrovės likvidatorius, likvidacinės komisijos pirmininkas ar bankrutuojančios pensijų kaupimo bendrovės bankroto administratorius privalo teikti su šia pensijų kaupimo bendrove susijusią informaciją priežiūros institucijai ir kitiems asmenims priežiūros institucijos nustatyta tvarka.

7. Likviduojamos pensijų kaupimo bendrovės likvidatorius, likvidacinės komisijos pirmininkas ir bankrutuojančios pensijų kaupimo bendrovės bankroto administratorius yra atsakingi už neperduotų kitoms pensijų kaupimo bendrovėms teisių ir pareigų, atsirandančių iš likviduojamos ar bankrutuojančios bendrovės pensijų kaupimo sutarčių, perdavimą, kurį jie privalo vykdyti laikydamiesi šio įstatymo 21 ar 22 straipsnio reikalavimų.

8. Likviduota pensijų kaupimo bendrovė gali būti išregistruota iš Juridinių asmenų registro tik atlikus visų jos teisių ir pareigų, atsirandančių iš pensijų kaupimo sutarčių, perdavimą.

19 straipsnis. Pensijų fondų jungimas

1. Pensijų kaupimo bendrovė turi teisę įvykdyti jos valdomų pensijų fondų jungimą (sujungimo arba prijungimo būdu) tik gavusi išankstinį priežiūros institucijos leidimą.

2. Draudžiama jungti:

1) valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondą (fondus) su papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondu (fondais);

2) konservatyvaus investavimo pensijų fondą (fondus) su ne konservatyvaus investavimo pensijų fondu (fondais).

3. Pensijų fondų jungimas vykdomas Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS PENSIJŲ KAUPIMO BENDROVIŲ VEIKLOS YPATUMAI

20 straipsnis. Valdymo įmonių teisė užsiimti pensijų kaupimo veikla

1. Teisę užsiimti pensijų kaupimo veikla turi valdymo įmonė, veikianti pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą arba Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymą, turinti buveinę Lietuvos Respublikoje ir atitinkanti šio įstatymo nustatytus papildomus reikalavimus.

2. Valdymo įmonė gali pradėti pensijų kaupimo veiklą tik gavusi licenciją, suteikiančią teisę užsiimti pensijų kaupimo veikla Kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme nustatyta tvarka, ir kai priežiūros institucija savo nustatyta tvarka patvirtina atitinkamas pensijų fondo taisykles. Pensijų fondo taisyklių pavadinime turi būti nurodyta, kad tai valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas (gali būti vartojama šių žodžių junginio santrumpa).

21 straipsnis. Draudimo įmonių teisė vykdyti pensijų kaupimo veiklą

1. Draudimo įmonei teisę vykdyti pensijų kaupimo veiklą suteikia draudimo veiklos licencija, išduota gyvybės draudimo šakos pensijų kaupimo veiklos draudimo grupės veiklai.

2. Tik patvirtinusi pensijų fondo taisykles priežiūros institucijoje šios nustatyta tvarka, draudimo įmonė gali pradėti pensijų kaupimo veiklą. Pensijų fondo taisyklių pavadinime turi būti nurodyta, kad tai valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas (gali būti vartojama šių žodžių junginio santrumpa).

3. Pensijų kaupimo veiklą vykdančioms draudimo įmonėms taikomas Draudimo įstatymas tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip.

4. Pensijų kaupimo veiklą vykdančioms draudimo įmonėms *mutatis mutandis* taikomi Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 6 straipsnis (išskyrus 1 dalies 11 punktą), 9, 12 (išskyrus 1 dalies 2 ir 3 punktus), 13 straipsniai, 21, 22, 29 (išskyrus 1–6 dalis), 32, 33 ir 34 straipsniai, ketvirtasis, penktasis ir šeštasis skirsniai (išskyrus 51 straipsnį, 55 straipsnio 1, 5, 6 ir 7 dalis).

22 straipsnis. Pensijų kaupimo bendrovės teisių ir pareigų, atsirandančių iš pensijų kaupimo sutarčių, perdavimas

1. Pensijų kaupimo bendrovė turi teisę perduoti kitai pensijų kaupimo bendrovei teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių, tik gavusi priežiūros institucijos leidimą.

2. Pensijų kaupimo bendrovė privalo perduoti teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų

kaupimo sutarčių, kitai pensijų kaupimo bendrovei šiais atvejais:

- 1) teismui priėmus sprendimą likviduoti pensijų kaupimo bendrovę;
- 2) prieš pradedant savanorišką likvidavimo procedūrą;
- 3) pensijų kaupimo bendrovei iškėlus bankroto bylą;
- 4) priežiūros institucijos reikalavimu, pareikštu pablogėjus pensijų kaupimo bendrovės finansinei būklei ar iškilus realiai finansinės padėties pablogėjimo ar pensijų kaupimo bendrovės nemokumo grėsmei;

5) kai panaikinamas valdymo įmonės veiklos licencijos, o draudimo įmonei – draudimo veiklos licencijos galiojimas;

6) kai sustabdomas valdymo įmonės veiklos licencijos, o draudimo įmonei – draudimo veiklos licencijos galiojimas;

7) priežiūros institucijos sprendimu pritaikius poveikio priemonę įpareigoti pensijų kaupimo bendrovę perduoti teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių, kitai pensijų kaupimo bendrovei.

3. Pensijų kaupimo bendrovė apie ketinimą perduoti teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių, privalo informuoti dalyvius priežiūros institucijos nustatyta tvarka ir terminais. Teisių ir pareigų pagal pensijų kaupimo sutartis perdavimo tvarką nustato priežiūros institucija.

4. Perduodant teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių, dalyvis turi teisę iki šių teisių ir pareigų perdavimo per 3 mėnesius nuo informacijos apie ketinimą perduoti teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių, išsiuntimo jam dienos pats pereiti į kitą savo pasirinktą pensijų fondą, nedarant jokių atskaitymų iš jo pensijų turto. Informaciją apie ketinimą perduoti teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių, pensijų kaupimo bendrovė privalo skelbti ir savo interneto svetainėje.

5. Perduodant teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių, kartu perduodamas ir pensijų turtas.

6. Perduodant pensijų kaupimo bendrovės teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių, kitai pensijų kaupimo bendrovei, taikomos ir šio įstatymo 8 straipsnio 6 dalyje nurodytos taisyklės.

PENKTASIS SKIRSNIS PENSIJŲ IŠMOKOS

23 straipsnis. Teisė į pensijų išmokas

1. Teisę gauti pensijų išmoką iš pensijų fondų dalyviai įgyja tik sukakę senatvės pensijos amžių, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytą atvejį.

2. Asmuo, įgijęs teisę į pensijų išmoką, turi teisę nukelti išmokos mokėjimo pradžią. Šio termino nukėlimo laikotarpiu toks asmuo lieka pensijų kaupimo dalyviu. Jeigu dalyvis raštu nesikreipia į pensijų kaupimo bendrovę dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo, laikoma, kad dalyvis pasinaudojo teise nukelti išmokos mokėjimo pradžią.

3. Teisę gauti pensijų išmoką iš pensijų fondo šio įstatymo nustatyta tvarka įgyja ir dalyviai, kuriems yra paskirta išankstinė valstybinė socialinio draudimo senatvės pensija pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų išankstinio mokėjimo įstatymą.

24 straipsnis. Pensijų išmokos

1. Pensijų išmokos gali būti mokamos šiais būdais:

1) šio įstatymo nustatyta tvarka nuperkant pensijų anuitetą draudimo įmonėje, vykdančioje gyvybės draudimo veiklą;

2) išmokant vienu kartu (vienkartinę pensijų išmoką) ar dalimis (periodinę pensijų išmoką).

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos išmokos mokamos, kai dalyvis ir pensijų kaupimo bendrovė sudaro pensijų išmokos sutartį dėl pensijų išmokų mokėjimo būdo ir terminų. Pensijų išmokos sutartis sudaroma po to, kai dalyvis pensijų kaupimo bendrovei pateikia rašytinį prašymą dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo ir pensijų kaupimo bendrovė apskaičiuoja bazinio pensijų anuiteto dydį šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka. Gavus dalyvio prašymą, ne

vėliau kaip per 5 darbo dienas sudaroma rašytinė pensijų išmokos sutartis. Pensijų išmokos sutartyje, be kitų sąlygų, turi būti nurodyta suma, už kurią dalyvis privalo įsigyti pensijų anuitetą pagal šio įstatymo 25 straipsnio 2 dalyje numatytas sąlygas, jeigu pensijų anuiteto įsigijimas yra privalomas. Pensijų kaupimo bendrovė apie pensijų išmokos sutarties sudarymo faktą privalo per 3 darbo dienas elektroniniu būdu pranešti VSDF valdybai suderinta informacijos pateikimo tvarka. Šis terminas gali būti pratęstas tiek dienų, kiek VSDF valdyba yra sustabdžiusi pensijų kaupimo sutarčių įregistravimą ar išregistravimą, bet ne daugiau kaip 4 darbo dienoms. Pensijų išmokos sutartis įsigalioja nuo jos pasirašymo momento.

3. Gavus dalyvio prašymą dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo, dalyvio pensijų sąskaitoje įrašyti pensijų fondo vienetai konvertuojami į pinigus kitą dieną po rašytinio dalyvio prašymo gavimo pensijų kaupimo bendrovėje dienos, pastarojo prašymo gavimo pensijų kaupimo bendrovėje dienos pensijų fondo vienetų verte.

4. Pensijų išmokos pradedamos mokėti nuo pensijų išmokos sutartyje nurodytos dienos, bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pensijų išmokos sutarties sudarymo, išskyrus atvejus, kai pensijų išmokos sutartyje nustatyta pensijų išmoką ar jos dalį išmokėti nuperkant pensijų anuitetą. Tokiu atveju pensijų išmokos išmokamos ne anksčiau kaip po 35 dienų, bet ne vėliau kaip per 40 dienų po to, kai pensijų kaupimo bendrovė iš draudimo įmonės gauna informaciją apie dalyvio sudarytą pensijų anuiteto sutartį.

5. Pensijų kaupimo bendrovė atsako už laiku ir teisingą pensijų išmokų mokėjimą pagal pensijų išmokos sutartyje nustatytas sąlygas. Pensijų išmokų mokėjimą prižiūri priežiūros institucija.

6. Pensijų išmokos sutartį sudariusio dalyvio vardu negali būti mokamos pensijų įmokos. Kalendorinis mėnuo prieš kalendorinį mėnesį, kurį sudaryta pensijų išmokos sutartis, yra paskutinis mėnuo, už kurį apskaičiuojamos ir pervedamos pensijų įmokos į atitinkamo pensijų fondo sąskaitą. Pensijų turtas, susidaręs iš lėšų, dalyvio vardu pervestų pensijų fondui po pensijų išmokos sutarties su dalyviu sudarymo, pensijų išmokos sutartyje nustatyta tvarka turi būti išmokamas dalyviui (jeigu pensijų išmokos jau išmokėtos) ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tų lėšų gavimo arba pridėdamas prie mokėtinų pensijų išmokų (jeigu jos dar neišmokėtos).

7. Vienkartinė ar periodinės pensijų išmokos, kurias turėjo sumokėti pensijų kaupimo bendrovė, su kuria dalyvis sudarė pensijų išmokos sutartį, nesumokėtos dėl gavėjo mirties, paveldimos įstatymų nustatyta tvarka.

8. Pensijų kaupimo bendrovė, su kuria dalyvis ketina sudaryti pensijų išmokos sutartį, turi teisę VSDF valdybos nustatyta tvarka užklausti VSDF valdybą, ar už šį dalyvį VSDF valdyboje bus apskaičiuojamos ir pervedamos pensijų įmokos. VSDF valdyba, gavusi tokią užklausą ir suderinusi informacijos pateikimo tvarką su pensijų kaupimo bendrove, atsako elektroniniu būdu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo užklausos gavimo dienos.

9. Pensijų išmokos sutartis gali būti nutraukta pensijų išmokos sutarties šalių susitarimu, jeigu dalyviui nėra išmokėta pensijų išmoka (ar jos dalis) ir (ar) nenupirkta pensijų anuitetas. Pensijų kaupimo bendrovė apie pensijų išmokos sutarties nutraukimo faktą privalo per 3 darbo dienas elektroniniu būdu pranešti VSDF valdybai suderinta informacijos pateikimo tvarka.

25 straipsnis. Pensijų išmokų pasirinkimas

1. Pensijų kaupimo bendrovė kiekvienam dalyviui, įgijusiam teisę gauti pensijų išmoką ir raštu pareiškusiam valią dėl jos išmokėjimo, apskaičiuoja jo bazinio pensijų anuiteto (anuiteto be paveldėjimo, mokamo lygiomis dalimis ir nutraukiamo mokėti po dalyvio mirties) dydį pagal dalyvio sukauptą pensijų turtą dalyvio rašytinio prašymo gavimo pensijų kaupimo bendrovėje dieną. Bazinio pensijų anuiteto skaičiavimo metodiką tvirtina priežiūros institucija.

2. Pensijų anuitetas yra privalomas, kai dalyviui apskaičiuoto bazinio pensijų anuiteto dydis yra ne mažesnis kaip pusė valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio. Pensijų anuitetas privalo būti nupirkta už visą dalyvio vardu pensijų fonde sukauptą pensijų turtą, išskyrus šiame straipsnyje nurodytas išimtis.

3. Dalyvis, kuriam apskaičiuotas bazinio pensijų anuiteto dydis yra mažesnis negu pusė valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio, atleidžiamas nuo prievolės įsigyti pensijų anuitetą. Šis dalyvis turi teisę gauti iš pensijų kaupimo bendrovės periodinę ar vienkartinę pensijų išmoką.

4. Dalyvis, kuriam apskaičiuotas bazinio pensijų anuiteto dydis viršija trigubą valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį, turi teisę sukauptą pensijų turto dalį, viršijančią vienkartinę įmoką trigubos valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio baziniam pensijų anuitetui įsigyti, gauti iš pensijų kaupimo bendrovės periodinės ar vienkartinės pensijų išmokos būdu.

5. Teisės į periodinę ar vienkartinę pensijų išmoką pagal šio straipsnio 3 dalį įgijimas neužkerta kelio dalyviui vietoj periodinės ar vienkartinės pensijų išmokos įsigyti pensijų anuitetą.

6. Dalyvis, kuriam pensijų anuiteto įsigijimas yra privalomas, turi teisę pasirinkti pensijų anuiteto mokėtoją ir, kiek tai neprieštarauja šiam įstatymui, pensijų anuiteto rūšį.

7. Pensijų anuitetai gali būti mokami pensijų anuiteto sutartyje numatytą laikotarpį dalyvio įpėdiniais po jo mirties.

26 straipsnis. Pensijų anuiteto mokėjimas

1. Pensijų anuitetas yra mokamas pensijų anuiteto sutarties, apmokėtos vienkartinę įmoka iš dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto pensijų turto, pagrindu. Ši vienkartinė įmoka mokama pensijų išmokos sutarties pagrindu draudimo įmonei, su kuria dalyvis sudarė pensijų anuiteto sutartį dėl pensijų anuiteto mokėjimo sąlygų.

2. Draudimo įmonei teisę vykdyti pensijų anuitetų veiklą suteikia draudimo veiklos licencija, išduota Draudimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytos draudimo grupės veiklai. Pensijų anuiteto sutarčių draudimo taisyklėse turi būti nurodyta Draudimo įstatyme numatyta informacija ir šiame įstatyme nurodyta informacija, susijusi su pensijų anuitetu ir jo mokėjimu. Priežiūros institucija turi teisę nustatyti ir kitą informaciją, kuri turi būti nurodyta pensijų anuiteto sutarčių draudimo taisyklėse.

3. Pensijų anuitetų veiklą vykdančiai draudimo įmonei draudžiama atsisakyti sudaryti ar kitaip vengti sudaryti pensijų anuiteto sutartį su dalyviu, šio įstatymo nustatyta tvarka įgijusiu teisę į pensijų išmoką. Sudarant pensijų anuiteto sutartį, draudžiama bet kokia forma reikalauti dalyvio sveikatos patikrinimo duomenų ir juos naudoti.

4. Draudimo įmonė, su kuria dalyvis sudarė pensijų anuiteto sutartį, apie sutarties sudarymą ne vėliau kaip per vieną darbo dieną raštu (ar tarpusavyje suderinus informacijos pateikimo tvarką – elektroniniu būdu) turi pranešti pensijų kaupimo bendrovei, kurios valdomame pensijų fonde yra sukauptas dalyvio pensijų turtas. Pensijų kaupimo bendrovė, gavusi pranešimą apie pensijų anuiteto sutarties sudarymą, pensijų išmokos sutartyje nustatyta tvarka perveda dalyviui priklausančias lėšas (ar jų dalį) į draudimo įmonės nurodytą sąskaitą.

5. Pensijų anuitetas mokamas buvusiam dalyviui ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėnesius iki gyvos galvos. Draudžiama nustatyti mažėjančią anuitetą.

6. Pensijų anuitetas pradedamas mokėti nuo pensijų anuiteto sutartyje nurodytos dienos. Pensijų anuiteto mokėjimo teisingumą prižiūri priežiūros institucija.

7. Pensijų anuiteto sutartį galima nutraukti tik tais atvejais, kai kita šalis neįvykdo ar netinkamai įvykdo pensijų anuiteto sutartį ir tai yra esminis sutarties pažeidimas arba kai sutartis pripažįstama negaliojančia, išskyrus šio straipsnio 8 dalyje numatytą atvejį. Įsigaliojus teismo sprendimui pripažinti pensijų anuiteto sutartį negaliojančia arba ją nutraukus dėl esminio pažeidimo, draudimo įmonė gautą vienkartinę įmoką (atėmus išmokėtų pensijų anuitetų sumą, jeigu jie jau buvo pradėti mokėti) ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pranešimo apie naujos pensijų anuiteto sutarties sudarymą gavimo dienos perveda kitai draudimo įmonei, su kuria dalyvis sudarė naują pensijų anuiteto sutartį. Draudimo įmonė, su kuria dalyvis sudarė naują pensijų anuiteto sutartį, apie sutarties sudarymą ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo naujos pensijų anuiteto sutarties sudarymo raštu praneša draudimo įmonei, laikančiai pervestinas lėšas. Draudimo įmonė pervestinas lėšas iki jų pervedimo kitai draudimo įmonei laiko patikėjimo teisės pagrindais banke atskirai nuo kitų lėšų. Šios lėšos gali būti naudojamos tik pervedimui kitai draudimo įmonei, su kuria dalyvis sudarė naują sutartį, kaip vienkartinę įmoką pensijų anuiteto sutarčiai apmokėti, į jas negali būti nukreipiami išieškojimai pagal kitas draudimo įmonės prievoles. Šios lėšos, nepervestos kitai draudimo įmonei dėl dalyvio mirties, yra paveldimos įstatymų nustatyta tvarka.

8. Pensijų anuiteto sutarčiai *mutatis mutandis* taikomos Draudimo įstatymo nuostatos, reglamentuojančios draudimo sutarties nutraukimą lengvatinėmis sąlygomis. Kai draudėjas šiuo pagrindu nutraukia pensijų anuiteto sutartį, gyvybės draudimo įmonė ne vėliau kaip per vieną darbo dieną raštu (ar tarpusavyje suderinus informacijos pateikimo tvarką – elektroniniu būdu)

apie tai turi pranešti pensijų kaupimo bendrovei, kurios valdomame pensijų fonde yra sukauptas dalyvio pensijų turtas.

27 straipsnis. Valstybinių socialinio draudimo pensijų ir pensijų išmokų santykis

1. Asmenims, dalyvavusiems pensijų kaupime, valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų dydis Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyta tvarka proporcingai mažinamas.

2. Už laikotarpį, kai asmenys nedalyvavo pensijų kaupime, valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijų dydis nemažinamas.

3. Dalyviams, kuriems paskirta ir mokama valstybinė socialinio draudimo netekto darbingumo (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidumo) pensija, sukakus senatvės pensijos amžių, skiriama valstybinė socialinio draudimo senatvės pensija vadovaujantis šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatomis.

28 straipsnis. Išmokos migruojantiems asmenims

Asmenys, išvykstantys nuolat gyventi į kitą valstybę, teisę į pensijų išmokas įgyja šio įstatymo nustatyta tvarka.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

VALSTYBINĖ PRIEŽIŪRA IR ATSAKOMYBĖ UŽ ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

29 straipsnis. Apskaita ir atskaitomybė

1. Pensijų kaupimo bendrovių ir pensijų fondo apskaita tvarkoma ir finansinės ataskaitos sudaromos Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Depozitoriumas, su kuriuo pensijų kaupimo bendrovė yra sudariusi pensijų fondo turto saugojimo sutartį, privalo pensijų kaupimo bendrovei pateikti visus dokumentus, reikalingus finansinių ataskaitų rinkiniams sudaryti.

30 straipsnis. Priežiūros institucijos teisės

1. Priežiūros institucija, be kituose įstatymuose nustatytų teisių, turi teisę:

1) priimti šiame įstatyme nustatytus teisės aktus, reglamentuojančius pensijų kaupimo bendrovių veiklą;

2) taikyti poveikio priemones pensijų kaupimo bendrovėms ir kitiems asmenims, pažeidusiems šį įstatymą ir (ar) kitus teisės aktus, reglamentuojančius pensijų kaupimo bendrovių veiklą, arba pažeidusiems dalyvių interesus, ar iškilus tokio pažeidimo grėsmei;

3) taikyti administracines nuobaudas asmenims, pažeidusiems šį įstatymą ir (ar) kitus teisės aktus, reglamentuojančius pensijų kaupimo bendrovių veiklą;

4) gauti duomenis (tarp jų ir asmens duomenis), dokumentus arba jų nuorašus, reikalingus pensijų kaupimo bendrovių veiklos priežiūrai, iš valstybės, savivaldybių institucijų, įstaigų, kitų asmenų;

5) priežiūros institucija draudimo įmonių depozitoriumų atžvilgiu vykdo funkcijas ir turi teises, numatytas Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 57 straipsnio 1 dalies 2, 3, 7 ir 8 punktuose, 58 straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse ir 59 straipsnio 1 dalies 3 punkte. Priežiūros institucijos atliekamiems depozitoriumų patikrinimams *mutatis mutandis* taikomas Draudimo įstatymo 205 straipsnis.

2. Priežiūros institucija, be kituose įstatymuose nustatytų poveikio priemonių, turi teisę:

1) įpareigoti pensijų kaupimo bendrovę perduoti teises ir pareigas, atsirandančias iš pensijų kaupimo sutarčių;

2) įpareigoti pensijų kaupimo bendrovę pakeisti depozitoriumą;

3) Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nustatyta tvarka apriboti arba uždrausti pensijų turto investicijas arba kitaip apriboti disponavimo pensijų turtu teises.

3. Priežiūros institucija turi teisę taikyti valdymo įmonėms Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme numatytas poveikio priemones. Draudimo įmonėms, vykdančioms pensijų kaupimo veiklą, priežiūros institucija turi teisę taikyti Draudimo įstatyme nustatytas poveikio priemones. Taikydama poveikio priemones, priežiūros institucija vadovaujasi Papildomo

savanoriško pensijų kaupimo įstatymu ir Draudimo įstatymu tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip.

4. Priežiūros institucija teikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai informaciją apie pensijų kaupimo bendrovių veiklos rezultatus, šiame straipsnyje nurodytų poveikio priemonių, susijusių su teisės užsiimti pensijų kaupimo veikla apribojimu, taikymą pensijų kaupimo bendrovėms ir kitą informaciją, nustatytą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei priežiūros institucijos susitarime dėl pasikeitimo informacija. VSDF valdybai priežiūros institucija teikia informaciją apie pensijų kaupimo bendrovių rekvizitus, pensijų kaupimo bendrovėms išduotas pensijų kaupimo veiklos licencijas, poveikio priemonių, susijusių su teisės užsiimti pensijų kaupimo veikla apribojimu, taikymą, pensijų kaupimo bendrovės reorganizavimą, pertvarkymą, likvidavimą, bankrotą, teisių ir pareigų, atsirandančių iš pensijų kaupimo sutarčių, perdavimą kitai pensijų kaupimo bendrovei ir kitą su pensijų kaupimo veikla susijusią informaciją, būtiną tvarkant Sutarčių registrą. Duomenų teikimo tvarka ir terminai nustatomi priežiūros institucijos ir VSDF valdybos susitarime dėl pasikeitimo informacija.

5. VSDF valdyba teikia priežiūros institucijai informaciją apie konkrečios pensijų kaupimo bendrovės valdomų pensijų fondų dalyvius, į pensijų fondo sąskaitą pervestas pinigines lėšas ir kitus duomenis, reikalingus priežiūros institucijai. Duomenų teikimo tvarka ir terminai nustatomi šio straipsnio 4 dalyje nurodytame susitarime.

31 straipsnis. Pensijų kaupimo bendrovių atsakomybė

1. Už šio bei kitų įstatymų ir teisės aktų, reglamentuojančių pensijų kaupimą, pažeidimus pensijų kaupimo bendrovės atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2. Asmenys turi teisę apskųsti priežiūros institucijai pensijų kaupimo bendrovių veiksmus.

32 straipsnis. Atsakomybė įmokų mokėjimo vėlavimo atveju

1. VSDF valdyba pensijų kaupimo bendrovių valdomiems pensijų fondams moka delspinigius už lėšas, pervestas joms pavėluotai dėl savo kaltės. Delspinigių dydį ir skaičiavimo tvarką nustato Valstybinio socialinio draudimo įstatymas. Priskaičiuotus delspinigius pensijų kaupimo bendrovės paskirsto savo valdomų pensijų fondų dalyviams, už kuriuos laiku nebuvo sumokėtos pensijų įmokos.

2. Draudėjų atsakomybę už pavėluotai pervestas lėšas ar neteisėtai sumažintų įmokų mokėjimą nustato įstatymai.

3. Pensijų įmokų mokėjimo pensijų kaupimo bendrovėms nutraukimas ar kiti mokėjimo pažeidimai negali būti pagrindas nutraukti pensijų kaupimo sutartį ar apriboti dalyvių nuosavybės ar kitas teises.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ROLANDAS PAKSAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2254](#), 2004-06-01, Žin., 2004, Nr. 96-3521 (2004-06-19)

PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 19, 20, 22, 28, 30 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2541](#), 2004-11-04, Žin., 2004, Nr. 171-6301 (2004-11-26)

PENSIJŲ SISTEMOS REFORMOS ĮSTATYMO, PAPILDOMO SAVANORIŠKO PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO, PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-208](#), 2005-05-19, Žin., 2005, Nr. 71-2554 (2005-06-07)

NEĮGALIJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO, MOKSLININKŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ LAIKINOJO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO SENATVĖS PENSIJŲ IŠANKSTINIO MOKĖJIMO ĮSTATYMO, TEISĖJŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO, PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNATARŲ STATUSO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus antrojo skirsnio 3 straipsnį, įsigalioja nuo 2005 m. liepos 1 d.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-374](#), 2005-10-18, Žin., 2005, Nr. 127-4535 (2005-10-27)

PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO 21, 22 IR 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-972](#), 2006-12-12, Žin., 2006, Nr. 144-5462 (2006-12-30)

PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 20, 24, 28 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 13(1) IR 18(1) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 3 straipsnio 1 dalį, 5, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15 ir 18 straipsnius, įsigalioja nuo 2007 m. liepos 1 d.

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2007 m. liepos 1 d. parengia ir patvirtina pensijų kaupimo sutarčių registro nuostatus.

Pensijų kaupimo bendrovės iki 2007 m. liepos 1 d. privalo parengti ir priežiūros institucijai pateikti taisykles, nustatančias pensijų kaupimo bendrovės valdomų pensijų fondų lyginamųjų indeksų pasirinkimo ir keitimo kriterijus bei tvarką.

Pensijų kaupimo bendrovės iki 2007 m. liepos 1 d. privalo suderinti jų valdomų pensijų fondų taisykles su šio įstatymo nuostatomis ir pateikti jas tvirtinti priežiūros institucijai. Šiuo atveju pensijų fondų taisyklių pakeitimai įsigalioja praėjus 30 dienų nuo jų patvirtinimo priežiūros institucijoje, bet ne anksčiau, negu įsigalioja šio įstatymo 9 straipsnis. Šiems pensijų fondų taisyklių pakeitimams pensijų fondų dalyvių sutikimas nebūtinas. Pensijų kaupimo bendrovės turi teisę pranešti dalyviams apie pensijų fondų taisyklių pakeitimus pateikdamos artimiausią Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje numatytą pranešimą. Šiuo atveju Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 23 straipsnio 6 dalies pirmo sakinio nuostatos netaikomos.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1588](#), 2008-06-05, Žin., 2008, Nr. 71-2714 (2008-06-21)

PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO 3, 12, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-476](#), 2009-11-12, Žin., 2009, Nr. 141-6199 (2009-11-28)

PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-702](#), 2010-03-25, Žin., 2010, Nr. 38-1776 (2010-04-03)

PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO 9, 10, 22, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 2 straipsnis ir 3 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2011 m. sausio 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1676](#), 2011-11-17, Žin., 2011, Nr. 146-6822 (2011-12-01)

PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

Šis įstatymas įsigalioja 2012 m. sausio 1 d.

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2279](#), 2012-10-16, Žin., 2012, Nr. 127-6387 (2012-11-03)

PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.

Šis įstatymo galiojimas keistas:

10.1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. XII-721, 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 140-7082 (2013-12-30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2410](#), 2012-11-13, Žin., 2012, Nr. 136-6964 (2012-11-24)

PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

Šio įstatymo 1 straipsnyje nauja redakcija išdėstyto Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 10 straipsnio 7 ir 8 dalys įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.

Šio įstatymo nuostatos taikomos visoms galiojančioms pensijų kaupimo sutartims, taip pat ir sudarytoms iki šio įstatymo įsigaliojimo.

Pensijų kaupimo bendrovės per 3 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo privalo suderinti jų valdomų pensijų fondų taisykles su šio įstatymo nuostatomis ir pateikti jas tvirtinti priežiūros institucijai. Šiems pensijų fondų taisyklių pakeitimams pensijų fondų dalyvių sutikimas nebūtinas. Pensijų kaupimo bendrovės privalo pranešti dalyviams apie pensijų fondų taisyklių pakeitimus Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 21 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka arba pateikdamos artimiausią Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 52 straipsnio 1 dalyje numatytą pranešimą.

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-683](#), 2013-12-17, Žin., 2013, Nr. 140-7060 (2013-12-30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS PENSIJŲ KAUPIMO ĮSTATYMO 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2014 m. sausio 1 d.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1205](#), 2014-10-07, paskelbta TAR 2014-10-15, i. k. 2014-14119

Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 16 straipsnio pakeitimo įstatymas